coòpolis



23/24 MEMÒRIA D'ACTIVITATS

Cercle de Migracions i ESS Antiracista

ÍNDEX

01. INTRODUCCIÓ **4**

1.1. Entitats que formen part del Cercle 8

02. SERVEI DE MAPATGE I DIAGNOSI **12**

2.1. Introducció 13

2.2. Elaboració d'un catàleg bones pràctiques 14

a) La Caníbal: ACOL 2024 15

b) L'Occulta: Festa major migrant Raval 2024 16

c) Connectats- Fes! Cultura 2024 17

d) Plataforma Cero: Filming 2024 19

e) Creadoness - Bud Na Bud 2024 20

f) Psicoopera 2024 22

03. SERVEI DE DIVULGACIÓ, SENSIBILITZACIÓ I GENERACIÓ DE CONEIXEMENT **24**

3.1. Introducció 25

3.2. Diagnosi sobre les mancances i oportunitats socioeconòmiques i identificació de les empreses participants 26

3.3. Accions per a la creació de diferents classes de cooperatives 28

3.4. Sessions col·lectives i d'acompanyament expert individual 33

3.5. Accions per a la creació de diferents classes de cooperatives 38

3.6. Reptes de futur 44

04. SERVEI DE FORMACIÓ PER A LA PROMOCIÓ, CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES I PROJECTES DE L'ESS **45**

4.1 Introducció 46

4.2. Tallers de sensibilització o dinamització adreçada al teixit associatiu i a les empreses 47

4.3. Tallers de sensibilització o dinamització adreçada a professionals que s'agrupen 52

4.4. Reptes de futur 57

05. SERVEI D'ACOMPANYAMENT PER A LA CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES I PROJECTES DE L'ESS 58

5.1 Introducció 59

5.2. Assessorament a mida per a la creació de cooperatives i altres organitzacions d'ESS 61

5.3. Acompanyament a la consolidació i creixement de cooperatives existents 64

5.4. Acompanyament a la transformació d'empreses 65

5.5. Accions de sensibilització o dinamització 66

5.6. Reptes de futur 69

06. SERVEI DE FACILITACIÓ DE LA INTERCOOPERACIÓ, TREBALL EN XARXA I DINAMITZACIÓ TERRITORIAL 70

6.1. Introducció 71

6.2. Incorporació d'empreses a l'ateneu cooperatiu 72

6.3. Treball en xarxa amb altres ateneus: assistir a reunions i col·laborar en iniciatives conjuntes 72

6.4. Reptes de futur 73

07. CONCLUSIONS I LÍNIES DE CONTINUÏTAT 75

01

INTRODUCCIÓ

El Cercle de Migracions i d'Economia Social i Solidària Antiracista treballa des del 2018 per consolidar-se com una eina d'inclusió de la perspectiva antiracista i decolonial dins l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona per a tot el teixit de l'ESS a Catalunya i la societat en termes generals.

El Cercle està integrat per l'Associació MigrESS, que ja fa part des de la primera convocatòria, i La Tregua, Arte y Transformación Social, SCCL i Cooperativa Abarka, SCCL, dues cooperatives guanyadores dels Premis Micaela Chalmeta a la seva edició de l´any 2020, i acompanyades pel mateix Cercle. Pel que fa a les entitats col·laboradores permanents es troben Illay Legal i Diomcoop. Es tracta d'una agrupació d'iniciatives socioeconòmiques autoorganitzades que varen ser fundades per població migrant i minories racialitzades.

Per tal de contextualitzar els objectius del Cercle, cal partir de la base que a Catalunya hi ha poques experiències d'ESS liderades per persones migrades o minories racialitzades. I pel que fa a la representativitat en les cooperatives ja existents, ens caldrà continuar treballant. Si bé durant els darrers anys han augmentat el nombre de projectes i de persones d'origen divers a l´ESS, així com un reconeixement com a població d'especial interès (dins els grups considerats en risc de situació de vulnerabilitat), obeeix en gran mesura a les tasques que ha fet el mateix cercle, no només oferint acompanyament expert sinó també fent incidència política.

Malauradament, a la nostra societat es manté l'herència del passat colonial en el qual Catalunya va jugar el seu rol durant el segle XIX, més enllà el regne d'Espanya. En honor a una memòria històrica anticolonial i democràtica, no es pot obviar l'enriquiment occidental mitjançant l'explotació i el tràfic d'éssers humans, a través de polítiques colonials de l'època, justificades pel racisme biològic per part d'Antonio López y López, Marqués de Comillas. O el general

Juan Prim, gobernador de Puerto Rico, repressor a les colònies i usufructuari d'una estàtua que el glorifica en l'actualitat són un exemple.

Tampoc es pot oblidar el fet que a Barcelona es va acollir l'Exposició Universal (divulgació de zoològics humans) de 1888 al Parc de la Ciutadella, per contribuir en la producció cultural del racisme a favor del desenvolupament d'un sistema capitalista en expansió.

La petjada d'aquest passat colonial és viva avui dia. Si bé és cert que és l'Estat el que té les facultats normatives per regular el processos migratoris, no és obviar que malauradament a la societat catalana existeix el racisme, i que el teixit associatiu no és una excepció. Així, en ple segle XXI, la Llei d'Estrangeria es mostra com una de les eines clau del racisme institucionalitzat, permetent l'explotació laboral de persones en benefici d'aquest model que és obertament capitalista, colonial i patriarcal.

Si ho aterren en el dia a dia, topem amb desigualtats estructurals procedents del model de producció que empeny als subjectes racialitzats i migrants a afrontar la elevades quotes de precarietat i fins i tot, semiesclavatge en àmbits tals com:

- el treball domèstic de règim intern
- la collita de la fruita als camps
- la venda ambulant als carrers i platges
- altres formes d'economia submergida (recollida de ferralla, etc.)

És evident que aquesta problemàtica és històricament excloent, perpetua relacions de poder i/o dominació que crea privilegis o avantatges per certa majoria, mentre dificulta l'accés i la participació en el model i principis de l'ESS a uns altres. El paradigma de la insostenibilitat d'un model que ens demostra que

és incapaç de donar resposta als problemes que ha anat produït des dels seus orígens colonials.

Des d'una anàlisi més cooperativista, podem afirmar doncs que el model capitalista, representa un obstacle per l'Economia Social i Solidària, ja que, a més de sustentar-se en el racisme estructural, vulnera un dels principis bàsics del cooperativisme, com ara l'adhesió voluntària de tota persona o persones que vulguin participar d'un procés cooperatiu, entre d'altres.

L'origen colonial del nostre model socioeconòmic no s'ha superat i tampoc es qüestiona. És per això que aquest Cercle considera imprescindible posar-ho sobre la taula i treballar per compensar la situació en el nostre sector.

És clar, doncs, que amb la introducció d'aquesta memòria pretenen visibilitzar i conscienciar de la problemàtica real per tal d'establir un diàleg just i construir ponts per l'emancipació col·lectiva en el cooperativisme. Sobretot ara, que estem vivint un temps d'expansió dels principis de l'ESS. Per això, ara més que mai, cal tenir present la perspectiva antiracista des de la interseccional a l'hora d'aplicar pràctiques cooperativistes.

Per tal de complir amb la missió de l'ESS de posar la vida al centre per sobre del lucre, el Cercle de migracions i ESS antiracista té com a objectius:

- Visibilitzar experiències i pràctiques d'economia solidària, comunitària de les comunitats d'origen de les persones migrades.
- Fomentar el coneixement sobre les formes jurídiques de l´ESS per tal d'enfortir el mercat social de la ciutat
- Incloure perspectiva antiracista i decolonial al discurs i pràctiques de l'ESS
- Promoure la participació de persones d'origen divers dins el teixit de l´ESS.

- Donar suport a la creació d'iniciatives econòmiques amb enfocament intercultural i antiracista amb l'objectiu de crear llocs de treball.
- Donar resposta a les desigualtats laborals des d'una perspectiva antiracista decolonial.
- Generar ofertes de treball, especialment a persones en situació d'irregularitat administrativa que els permetin regularitzar-se.
- Generar impacte en altres àmbits de l´ESS tals com l'habitatge, el consum, etc.
- Contribuir a l'obtenció d'autoritzacions de treball per part de persones estrangeres que disposen de residència sense permís de treball des de l'ESS.

El Cercle aporta pràctiques i coneixements que concorden amb els principis de l'Economia social i solidària, alhora, es nodreix de les ja existents per l'enfortiment d'aquesta.

1.1. Entitats que formen part del Cercle

L'Associació Migració i Economia Social i Solidària– MigrESS, és un equip interdisciplinari de persones migrades, la majoria dones, amb diferents experteses i experiències organitzatives als nostres països d'origen. L'Associació va néixer de la necessitat d'engegar un projecte col·lectiu des del qual apostar per una economia social i solidària amb perspectiva intercultural i antiracista després d'haver percebut que aquesta perspectiva no hi era present.

La Tregua, Arte y Transformación Social, SCCL És una iniciativa d'Economia Social i Solidària ubicada en el barri de Gràcia, que treballa per la socialització intercultural, basada en el reconeixement de les diferències a la societat i el treball comunitari. Ofereix formació artística amb valors cooperatius; formació decolonial, per promoure el pensament crític i l'acció social; faciliten espais per la creació des de la trobada, a través de tallers participatius i el

desenvolupament de projectes amb impacte social. La Tregua és una invitació per posar en pràctica vies per la participació social, de manera conjunta.

"La Tregua és on habiten les nostres inquietuds i sensibilitats, Treballem per un model educatiu comunitari, que remarqui el reconeixement d'agència de cadascuna, mentre lluita per l'igual dret a ser diferents".

La **Cooperativa Abarka, SCCL** és una cooperativa gastronòmica sense ànim de lucre i d'iniciativa social. Va ser fundada per la necessitat d'autoorganització de persones migrades i minories racialitzades que la conformaven. L'objectiu és donar resposta a problemes derivats del racisme estructural, posant el focus en l'ESS. La gastronomia és la nostra eina d'acció per generar oportunitats laborals i incidir en processos d'empoderament comunitari. Abarka aporta el seu granet d'arròs a posa en valor la riquesa i diversitat de les cultures africanes a occident.

“Abarka és una paraula Mandinka que vol dir gràcies! La població Mandinka, diu Abarka després de cada àpat. S'agraeix a la persona que ha cuinat, als que han portat els aliments i al fet de poder gaudir-ho en col·lectivitat”.

Intercooperació amb iniciatives socioeconòmiques que ofereixen serveis concrets al cercle

A continuació s'exposen alguns projectes socioeconòmics que, tot i no ser part del Cercle de migracions d'ESS i antiracisme, intercooperen oferint serveis al Cercle de forma permanent.

Cooperativa Illay és una consultoria legal nadiua digital i amb un llenguatge senzill que brinda resultats de manera competent, oportuna i rendible. Aquesta iniciativa socioeconòmica oferta al Cercle d’ESS Migracions i Antiracisme serveis

jurídics, assessorament, gestió i acompanyament de projectes en el marc d'estrangeria (regularitzacions a través de contractacions laborals, etc.)

Diomcoop és una cooperativa d'iniciativa social, formada per persones abans dedicades a la venda ambulant no autoritzada, que vol donar resposta de manera sostenible i duradora, a les necessitats d'inclusió social i laboral de persones immigrants en situació de vulnerabilitat. Diomcoop s'encarrega de tot l'àmbit logístic de la Fira Migrant i Diversa.

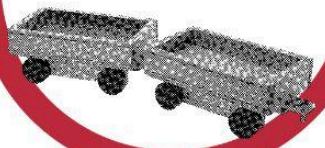
migracions i ESS antiracista

INDICADORS 2023—2024

317
participants



17
acompanyaments



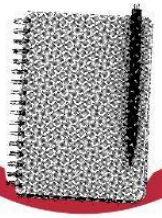
2
Insercions laborals



22
accions de sensibilització



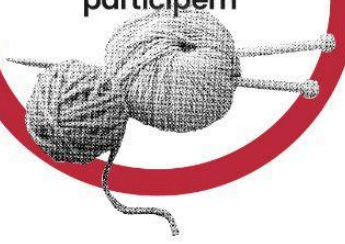
13
formacions



-
Activitats



-
Xarxes on participem



02

SERVEI DE MAPATGE I DIAGNOSI

2.1. Introducció

Les accions realitzades en aquest servei estan enfocades en primer lloc a donar continuïtat a la difusió de l'Economia social i solidària en tots aquells espais integrats per persones migrades i/o racialitzades aplicant la formula cooperativista com una alternativa de resolució de necessitats de manera col·lectiva i visibilitzant els projectes que són part del teixit de l'ESS i que han sigut impulsades per persones d'orígens diversos. S'ha participat a diferents activitats, jornades i s'han creat espais per presentar i oferir els recursos disponibles per part del Cercle de Migracions i donar a conèixer les diverses activitats que realitzem durant tot l'any.

Enguany hem continuat enfortint la incidència i sensibilització en els diversos espais de treball dins del teixit de l'economia social i solidària local i de territoris fora de Catalunya, destacant la importància i necessitat de generar accions i espais que promouen la participació de persones migrades i/o racializadas en l´ESS i posar al centre del debat que això ha de ser un compromís col·lectiu de cadascuna de les persones que aposta per una economia transformadora i amb els valors de l'ESS.

També s'han realitzat diverses entrevistes a iniciatives de l´ESS per a conèixer de quina manera treballen i posen en pràctica una perspectiva antiracista dins dels seus projectes, amb l'objectiu de destacar aquelles pràctiques transformadores que contribueixen a la diversitat i a la construcció d'una Economia social i solidària amb pràctica i perspectiva antiracista.

2.2. Elaboració d'un catàleg bones pràctiques

Les iniciatives que volem destacar en la recerca de pràctiques transformadores del període 2023-2024, fa anys persisteixen amb els seus objectius, trobant-se ja a l'inici d'una etapa de consolidació del projecte.

Treballen pel reconeixement de les múltiples diversitats a la ciutat en àmbits diversos com són l'educació, la cultura, les cures i la salut mental o el sector tèxtil.

La metodologia aplicada en aquest treball s'ha desenvolupat a través d'entrevistes individuals amb preguntes enfocades a identificar i reconèixer des d'una perspectiva antiracista les bones pràctiques que duen a terme des de diferents accions. S'ha enfocat principalment a desenvolupar i conèixer com treballa cada iniciativa les següents àrees: 1) potencial transformador, 2) l'aplicació de la perspectiva de gènere, 3) les pràctiques interculturals, 4) espais de participació dins del projecte, 5) pràctica i perspectiva antiracista, 6) la comunicació interna i cura de l'equip, 7) sostenibilitat i medi ambient, 8) formació interna de l'equip i 9) difusió de la ESS i els seus valors.

De les entrevistes realitzades s'han seleccionat els cinc projectes que presentem a continuació:

a) La Caníbal: ACOL 2024

Projecte

La Caníbal és una cooperativa de treball associat, sense ànim de lucre, que celebra 10 anys aquest any. Va començar com una llibreria de barri i, per enfortir les feines, ha ampliat la seva activitat cap a la producció cultural. La seva missió és impulsar la transformació social mitjançant la cultura, amb una perspectiva transfeminista, decolonial i anticapitalista.

Práctica antirracista

Compromís polític: Regularització com eina per la justícia migrant

"En un principi arribem a considerar-la com una eina bàsicament política, en el sentit de mentre nosaltres fem militància activa amb la llei d'estrangeria i ens posicionem públicament com a cooperativa en aquest sentit, difonem continguts antiracistes i en els projectes. La possibilitat que hi hagi una eina per a la regularització de persones, encara que sigui una persona. Ens semblava que era un compromís que havíem de prendre. La intenció era més política per la regulació que des d'una necessitat laboral de les estructures. Diguem que tenim més expectatives en la qüestió de la regularització que en la qüestió productiva".

b) L'Occulta: Festa major migrant Raval 2024

Projecte

La Cooperativa Cultural L'Occulta es dedica a gestionar un centre cultural amb una missió clara: apoderar artistes migrants, dones i dissidències i brindar al barri del Raval el servei de cultura accessible i de qualitat.

Una altra línia de treball que estan explorant cada cop amb més força, són esdeveniments a l'aire lliure com la Festa Major Migrant del Raval i la Fira ESS migrant i diversa d'aquest any. El seu enfocament es basa en els principis del cooperativisme, promovent intercanvis equitatius i justos entre artistes, promotors i amb l'equip mateix.

Práctica antirracista



Esdeveniments a l'exterior: Connectant amb noves audiències i enfortint la nostra veu comunitària antiracista.

"Volem seguir desenvolupant molts més esdeveniments exteriors que és la proposta forta de L'Occulta, que ens hem anat capacitant a poc a poc a través de les experiències de festes majors i veiem moltes possibilitats i ens mouen molt perquè a més també és una forma de manifestar-nos, no només el que passa aquí si no també la

nostra postura política, la nostra postura social, la nostra postura comunitària i creiem que és una forma de realment aportar una mica més perquè al final, clar, L'Occulta és un espai ocult en sentit que aquí venen sempre les mateixes persones i n'arribaran de noves perquè és una mica més difícil mentre que si fan espais diversos de Barcelona podem accedir a moltes altres persones que potser no ens escoltarien aquí".

c) Connectats- Fes! Cultura 2024

Projecte

Fes! Cultura és una incubadora de projectes culturals que neix de la Cooperativa Connectats, sorgeix com un programa d'impacte social i ambiental. Una comunitat d'artistes, creadores, estudiants i professionals de la cultura, que explora formes d'aprenentatge col·laboratives i àgils per facilitar el disseny de propostes culturals transformadores. Impulsen i promocionen projectes artístics i culturals transformadors a través de les accions següents:

- Acció Jove: Nous activistes culturals - Coaprenentatge i experimentació cultural. Joves, activistes i realitzadors audiovisuals co-produeixen un festival de cinema documental de drets humans per a la denúncia d'injustícies.

- Acció Migrant – Cultura pel dret a migrar - Disseny, creació i exhibició de projectes culturals, impulsats per creadors migrants, per construir un relat humà i antiracista sobre les migracions.

- Acció Clima – Cultura per la transformació ecosocial – Disseny, creació, co-producció i difusió de projectes culturals d'impacte ecosocial per fomentar la consciència i l'acció ciutadana contra el canvi climàtic.



Práctica antirracista

La Cultura com a pont: Innovació estètica per al diàleg i la transformació social

"Necessitem innovar en les formes de trobada, en les maneres de relacionar-nos, en les formes de dialogar, que no només passin per posicionar-nos en una idea i defensar-la, i d'alguna manera entrar a tensió amb els que pensen. Si no que l'espai cultural ens permet entrar a converses amb persones vivents, amb persones que pensen segurament, a molts casos, de

formes oposades, però que es poden trobar en un lloc i a través d'un objecte simbòlic o objecte estètic poder desenvolupar un diàleg que després passi, evidentment, a un altre lloc, però que en pugui partir d'aquí i que pugui ser inclusiu al bon sentit de la paraula. Amb l'aposta és aquest element cultural, de la construcció cultural; com l'eina d'una obertura sigui la transformació social".

d) Plataforma Cero: Filming 2024

Projecte

Plataforma Cero és un projecte editorial creat el 2020, enfocat a la publicació de corporalitats migrants racialitzades. Amb el temps, ha evolucionat per abordar també narratives orals i culturals. L'enfocament és artístic, cultural i acadèmic, promovent sabers i coneixements del Sur Global. El projecte no busca apropiar-se de la creació intel·lectual dels artistes, sinó oferir un espai perquè es projectin de manera independent. És un projecte autogestionat i col·lectiu que segueix en construcció, basat en principis de democràcia directa i economia social.



Práctica antirracista

Espai de trobada. Autogestió per al suport artístic a corporalitats migrants-racialitzades a través de la literatura

“Inicialment, va començar, editant i publicant corporalitats migrants racialitzades. Però amb el pas del temps ens vam adonar que hi havia moltes necessitats, hi ha un altre tipus de narratives que no són exclusivament les narratives editorials les escrites, sinó que hi ha una sèrie de narratives morals que justament es desprenen d'aquesta literatura que es fa a Viva veu, que de cos present exercia en la transmissió de coneixement. I em vaig adonar que havia de buscar una manera per alinear totes aquestes coses i portar-la a un sol context i per projectar-les”.

e) Creadoness - Bud Na Bud 2024

Projecte

Creadoness és un projecte gestat, creat i executat per persones immigrades per a persones migrades i refugiades. Es dedica a la formació, la producció, la investigació tèxtil sostenible i la mediació cultural a través de l’art tèxtil.

Ofereixen programes gratuïts de formació i acompanyament emocional per a dones en situació de vulneració, enfocats a la recerca de feina. També imparteixen formacions pagades en tècniques de moda, obertes a tot el públic. A més, gestionen una marca de complements sostenibles fets amb teixits reciclats, confeccionats per persones formades al seu programa, els beneficis

del qual recolzen aquestes activitats. En col·laboració amb la Universitat Politècnica de Catalunya, investiguen un biomaterial alternatiu al cuir a partir de canya de riu, promovent la sostenibilitat tèxtil. Així mateix, realitzen projectes de mediació cultural mitjançant l'art tèxtil, treballant amb col·lectius com a dones refugiades afganeses, amb exposicions al Museu del MACBA.

Creadoness cerca créixer en totes les seves àrees, equilibrant allò social amb



allò econòmic per ser sostenible. El seu objectiu és assegurar la continuïtat dels programes i consolidar Creadoness com a marca, transmetent-ne la visió d'una economia solidària i diferent.

Práctica antirracista

Formació per la inclusió de dones migrants: Itineraris d`emprenedoria i ocupació en el sector del tèxtil sostenible

"Dins les formacions tenim el nostre programa social on està dirigit a persones migrades i refugiades en risc d'exclusió social que tenen com a objectiu l'itinerari

d'emprenedoria, fer un acompanyament a la creació de l'autoocupació sempre dins del sector del tèxtil i sostenible. I l'altre itinerari és d'inserció sociolaboral".

f) Psicoopera 2024

Projecte



Psicoopera ofereix servei de salut mental, això es desgrana sobretot en sessions d'acompanyaments individuals, sessions grupals, formacions i tallers, acompanyament a entitats i organitzacions (gestió de conflictes, acompanyaments amb cures, amb elaboració de protocols i acompanyaments en casos de violències patriarcals i també investigació i recerca, tot vinculat a salut mental, cures, benestar emocional. L'equip de professionals de la salut mental treballa de manera autogestionada des d'una perspectiva comunitària i col·lectiva, amb l'objectiu de cobrir la manca de recursos al sistema públic i oferir una alternativa accessible al sector privat. Cada participant contribueix segons les seves possibilitats, i la demanda i les necessitats de la comunitat es gestionen col·lectivament, adaptant l'oferta de serveis de la cooperativa en conseqüència.



Avui treballant a ampliar la proposta de serveis i projectes i sobretot molt vinculades a teixir aliances, a poder fer-se conjuntament amb altres entitats i altres col·lectius. A partir d'això es crearà un espai grupal gratuït per a dones migrants, en col·laboració amb COS i Psico Migra, per acompanyar el dol migratori. El projecte s'anomena "Circuits migrants", respon a una demanda del col·lectiu migrant i es dinamitzarà durant el curs amb persones amb perspectiva migrant.

Práctica antirracista

Ampliant Horitzons: Aliances estratègiques pel futur amb projectes migrants

"Tot el que volem és ampliar la proposta de serveis i projectes i sobretot molt vinculades a teixir aliances, a poder fer-nos conjuntament amb altres entitats i altres col·lectius. Una mica com el "Circuits migrants" és un exemple i és un punt de partida cap a on té sentit anar, que és un projecte coordinat amb Cos cooperativa i a on se suma també Psicomigra posteriorment. Teixir aquestes aliances i activitats amb diferents entitats i col·lectius que per nosaltres creiem que li dona més sentit i més força al que fem".

03

SERVEI DE DIVULGACIÓ, SENSIBILITZACIÓ I GENERACIÓ DE CONEIXEMENT

3.1. Introducció

Un dels principals objectius del Cercle de Migracions i Economia Antiracista de Coòpolis és apropar l'Economia Social i Solidària a la població migrant i racialitzada, reconèixer en les pràctiques d'economies comunitàries i informals la possibilitat de construir col·lectivament un projecte econòmic que permeti satisfer les nostres necessitats de manera digna, reconeixent els nostres sabers i oficis, i les expectatives i urgències vitals dels qui hi inicien

Al llarg de l'any 2023 - 2024 hem realitzat diverses accions formatives per a promoure i enfortir aquelles iniciatives que aposten per pràctiques i economies transformadores, algunes intentant donar respostes a necessitats que els mateixos col·lectius ens demanen i altres propostes per a consolidar i acompanyar projectes en les seves diverses àrees, a nivell quantitatiu s'han realitzat **22 accions** vinculades a aquest servei, tenint un total de **213 participants**.

La Fira d'Economia Solidària Migrant i Diversa és una de les accions més importants i visibles realitzades pel Cercle de Migracions, i que porta ja cinc edicions. El principal objectiu és consolidar aquesta Fira com a un espai de referència per les iniciatives econòmiques de persones migrades i racialitzades que organitzen la seva activitat en els principis de l'economia social i solidària transformadora i antiracista, integrades per persones d'origen divers.

Des del Cercle de Migracions hem realitzat diverses xerrades i formacions per a sensibilitzar al teixit de l´ESS local i incidir en el fet que una economia transformadora ha de ser també una alternativa per a la regularització de les

persones en situació irregular, com una aposta política i la lluita col·lectiva cap al capitalisme i els seus dispositius d'exclusió.

La Fira ja és un referent no només a Barcelona i a Catalunya, per ser la primera d'aquestes característiques, sinó també del teixit migrant d'altres indrets de l'Estat espanyol.

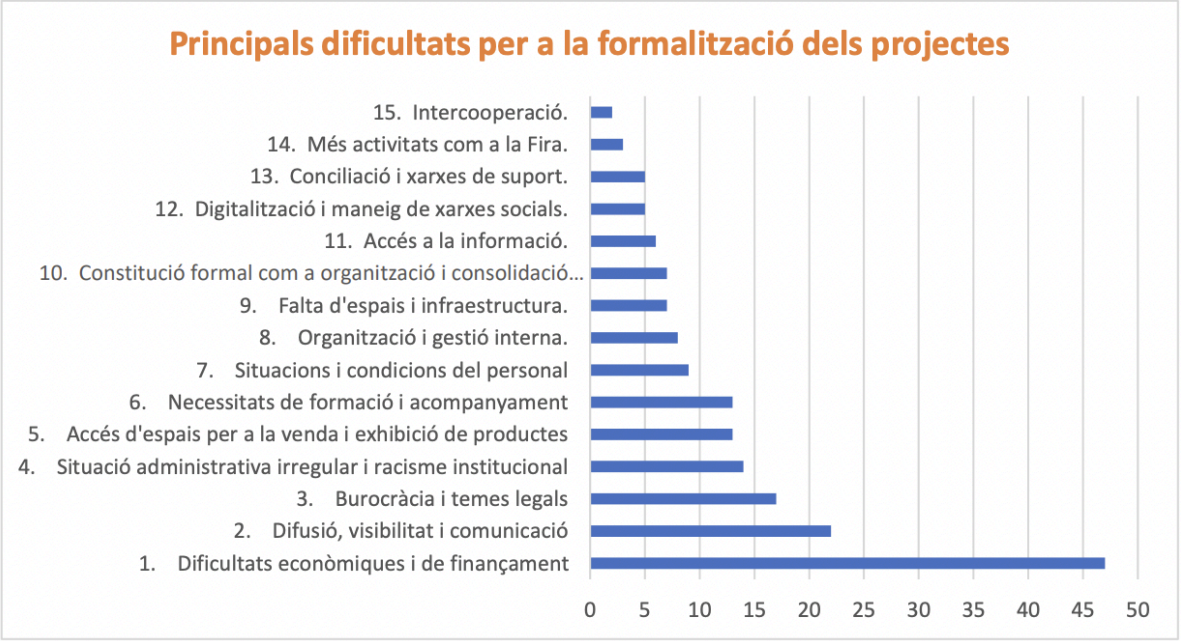
Finalment, altres punts desenvolupats en aquest servei han estat, d'una banda, el diagnòstic de necessitats dels projectes participants en les accions ofertes pel cercle de migracions, així com la identificació de restriccions i desigualtats que sofreixen la població migrada i racialitzada a Catalunya per a participar en projectes de l´ESS.

3.2. Diagnosi sobre les mancances i oportunitats socioeconòmiques i identificació de les empreses participants

L'objectiu principal d'aquesta primera diagnosis és identificar les causes per les quals alguns projectes participants de la Fira Migrant, manquen de forma jurídica, per aquesta manera, des del cercle de migracions, definir estratègies perquè els projectes puguin formalitzar-se i enfortir la seva xarxa de col·laboradors i dissenyar un pla de formació i accions de suport per a la formalització dels projectes participants.

La metodologia emprada va ser implementar una enquesta per a conèixer les necessitats que les organitzacions tenen i poder així formular les línies des del

Pla esmentat. Les dues preguntes generades per fer aquesta diagnosi i que van ser respostes amb l'implementació de 95 enquestes, van ser: 1. En l'actualitat quin tipus de necessitats o dificultats té per formalitzar la seva activitat el seu projecte o organització? 2. Com es podrien abordar i resoldre els aspectes anteriors? La cooperativa La Treva va realitzar l'anàlisi del contingut de les 212 respostes 1 i donant resposta a la pregunta #1, de major a menor rellevància, els resultats són:



A partir d'aquests resultats, l'associació Migress proposa les següents categories temàtiques, cadascuna amb el seu objectiu específic, les quals constituiran línies del pla de formació i de desenvolupament en l'acompanyament per als projectes, les quals han d'operar de manera articulada:

1) Gestió i organització interna (recull els punts: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14)

2) Comunicació i projecció (recull els punts: 2, 5, 11, 12)

3) Finançament i intercooperació (recull els punts: 1, 13, 14, 15)

En relació amb les propostes formulades a la pregunta #2, s'infereix la urgència i preponderància dels temes i accions relacionats amb la línia temàtica 3 (finançament i intercooperació), els quals poden donar resposta positiva a les dificultats plantejades en la línia temàtica 1 (gestió i organització), ja que s'evidencia que resolent el tema relacionat amb els recursos econòmics es resoldrien assumptes de funcionament intern del projecte, benestar de les persones vinculades i compliment de l'objecte social de l'organització.

3.3. Accions per a la creació de diferents classes de cooperatives

Opcions per a l'organització de persones artesanes



Formació adreçada a persones artesanes que treballen especialment a Barcelona, sobre les possibles opcions per organitzar-se i col·lectivament defensar els seus drets.

Aquesta acció fa part del pla de treball comú construït amb el col·lectiu Artesanxs de Ciutadella i es desprèn de l'enquesta de diagnosi de necessitats que es va dur a terme l'anualitat anterior.



L'associacionisme, una opció pels projectes migrants

Formació adreçada al col·lectiu artesà que desenvolupa les seves activitats a la ciutat de Barcelona, la qual té per objectiu aportar al seu procés organitzatiu.

En aquesta formació es presenten en línies generals els trets fonamentals de les associacions, les seves obligacions i el procediment per a la seva constitució.





Migrar amb l'experiència cooperativa a sobre. Intercanvi de sabers migrants

Espai formatiu de trobada i intercanvi d'experiències per a reconèixer altres formes d'articulació des de l'Economia Solidària i Popular de persones migrants al seu territori d'origen i conèixer el funcionament local de l'ESS.

Reconeixement d'aspectes claus a les diferents estratègies col·lectives per a donar resposta des de les organitzacions comunitàries d'economia solidària i cooperativisme al sud global.





Autoorganització migrant, drets laborals i ESS

Formació per a conèixer a fons quins són els nostres drets més enllà de la documentació de residència.



Quines opcions tenim i com podem fer valer els nostres drets en col·lectiu. L'autoorganització migrant com a alternativa per a exercir i defensar els nostres drets laborals, amb papers i sense.

El reconeixement dels drets de les persones migrants com a prioritat als principis de l'ESS.



Associacions: Les seves característiques i obligacions



Formació bàsica per aprendre quins tipus d'associacions existeixen, quines són les seves característiques i les seves obligacions (documentals, registrals i fiscals). En aquesta formació es presentarà tot el que és necessari conèixer abans d'iniciar-se a l'associacionisme.



Teixint economies de resistència

Laboratori d'Economies de resistència, un espai d'acompanyament i trobada reflexiva on compartir estratègies, pensaments i eines per a facilitar l'autonomia laboral i l'impuls de projectes autogestionats i les ocupacions dissidents. Treballarem en la proposta dels nostres projectes, explorant de manera creativa i dinàmica les estratègies per a tornar-los més sostenibles econòmicament i emocionalment.





3.4. Sessions col·lectives i d'acompanyament expert individual

Finances Islàmiques i l'ESS

Reconeixement dels valors ètics comuns al funcionament de les finances islàmiques i economia social i solidària per a la generació d'oportunitats d'estalvi i finançament fora del funcionament del sistema financer existent.





Cicle formatiu: Obligacions fiscals de les associacions i Principis comptables per a associacions. (Sessió 1)

Formació bàsica inicial en fiscalitat i comptabilitat per associacions que inicien la seva activitat econòmica. Aquesta formació és una formació no mixta, adreçada a associacions de persones migrades que han estat acompanyades pel Cercle de Migracions i Economia solidària antiracista de Coòpolis.



L'objectiu de la sessió 1 va ser brindar informació sobre les obligacions fiscals i de facturació que tenen les associacions per a l'enfortiment de les seves capacitats i coneixements que els facilitin la presa de decisions i l'acompliment de les seves obligacions en aquest àmbit.



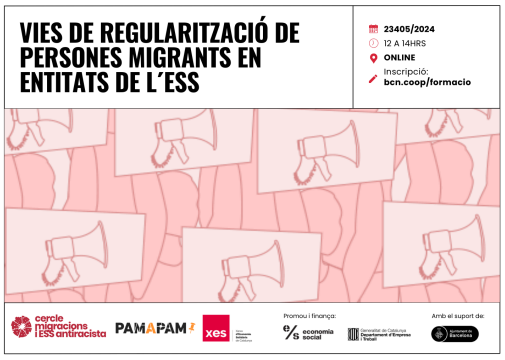
Cicle formatiu: Obligacions fiscals de les associacions i Principis comptables per a associacions. (Sessió 2)

Formació bàsica inicial en fiscalitat i comptabilitat per associacions que inicien la seva activitat econòmica. Aquesta formació és una formació no mixta, adreçada a associacions de persones migrades que han estat acompanyades pel Cercle de Migracions i Economia solidària antiracista de Coòpolis.



L'objectiu de la Sessió 2: Facturació a les associacions és donar informació sobre els conceptes bàsics que s'han de tenir en compte a l'hora de facturar els seus serveis i productes. Excepcions de llei.

Vies de regularització de persones migrants dins les entitats de l´ESS



Formació en línia on s'han explicat els procediments fonamentals per a la contractació de persones en situació administrativa irregular que els permeti sortir d'aquesta situació, a partir d'ofertes de treball dins les entitats d´ESS.

La formació la va impartir Illay Legal, cooperativa que porta l'àrea d'assessorament en l'àmbit d'estrangeria del Cercle de Migracions i Economia Solidària Antiracista de Coòpolis i va aclarir quines són les diferents vies de regularització com ara l'arrelament social, laboral, familiar i per formació.

Aquesta formació es va organitzar amb el suport de la XES i el PAMAPAM.

Cicle gestió i autogestió de recursos sessió 1: Introducció a l'ESS. Diferències entre Associació i Cooperativa

La primera sessió del cicle "Gestió i Autogestió de Recursos" va oferir una introducció a l'Economia Social i Solidària (ESS), destacant els seus principis i valors. També es va fer una comparativa entre les principals característiques i diferències entre la forma jurídica d'Associació i la Cooperativa.

Va ser ideal per aclarir els teus dubtes i compartir estratègies sobre la gestió i l'autogestió.

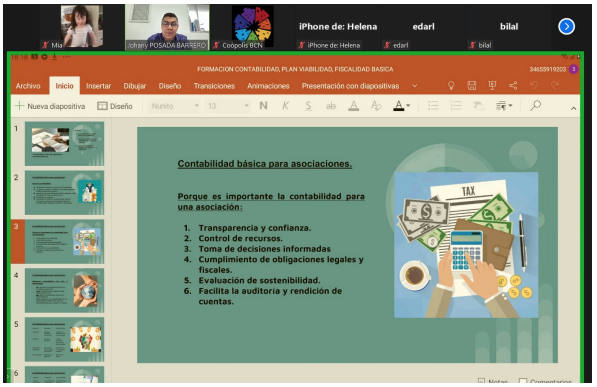




Cicle gestió i autogestió de recursos sessió 2: Comptabilitat, Pla de viabilitat i fiscalitat bàsica

La segona sessió del cicle "Gestió i Autogestió de Recursos" es va centrar en els aspectes essencials de la comptabilitat, l'elaboració d'un pla de viabilitat i les nocions bàsiques de fiscalitat per a projectes de l'Economia Social i Solidària.

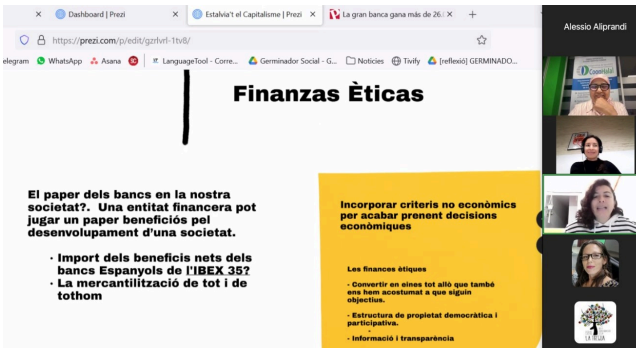




Cicle gestió i autogestió de recursos sessió 3: Fonts de finançament i accés a recursos

La tercera sessió del cicle "Gestió i Autogestió de Recursos" va ser una taula rodona a on es focalitzava en les diferents fonts de finançament disponibles per a iniciatives de l'Economia Social i Solidària. A més es va aprendre a com identificar i accedir a recursos econòmics i suport financer, així com estratègies per maximitzar les oportunitats de finançament per a projectes.





3.5. Accions per a la creació de diferents classes de cooperatives

Com s'ha comentat anteriorment, l'objectiu del Cercle de Migracions és sensibilitzar també quant a la composició del teixit de l'ESS. En aquest sentit, la majoria de les activitats de sensibilització van dirigides a posar en qüestió el subjecte que ha estat al centre de la seva activitat, per tal de transformar-la i enriquir-la amb l'augment de la presència de persones d'origen divers i les seves pràctiques organitzatives i iniciatives.

ESS Antiracista - Estudiants Cicle formatiu d'integració social

Formació adreçada a estudiants del Cicle Formatiu d'Integració Social. En aquesta formació es tractaran aspectes generals dels principis i valors de l´ESS des d'una perspectiva antiracista, per poder incorporar-les dins la pràctica professional d'aquests futurs professionals.



ESS Antiracista

Formació introductòria sobre els principis i valors de l'economia social i solidària i especialment de propostes antiracistes perquè puguin ser incorporats a les entitats existents.

Aquesta formació també inclou la presentació de Coòpolis, del Bloc4BCN i especialment del Cercle de Migracions i Economia solidària antiracista.





Migracions Climàtiques i ESS



Espai de reflexió per identificar els vincles que poden haver-hi entre els canvis mediambientals naturals o per intervenció capitalista, i el fet migratori.

Amb aquest espai formatiu es busca posar en comú estratègies vinculades al moviment de l'ESS, davant els desplaçaments forçats pel canvi climàtic per a la justícia ambiental, defensa de l'aigua, transició energètica. Promovent el reconeixement dels reptes com a societat en la recerca d'altres formes de funcionament no basades en l'acaparament i explotació de recursos, la terra les persones.



Estratègies antiracistes: Bones Pràctiques de contractació en l'ESS

Bones pràctiques emplenades per organitzacions a la contractació laboral com a via per a la regularització administrativa dins d'estructures organitzatives vinculades a L'ESS i economia antiracista.

Posada en comú de diverses experiències de pràctiques antiracistes a organitzacions d'ESS per a:

- L'aposta per eines comunitàries que impulsen més organitzacions de persones migrants i racialitzades.
- Estratègies per a fer el pas necessari de les bones voluntats a la responsabilitat més estructural i més orgànica a les xarxes d'ocupació.
- L'obertura de noves línies de treball a les cooperatives per arribar a més gent.





Fonaments d'una ESS Antiracista

Quins són els principis i els valors de l'economia social i solidària i quin paper ha de complir l´antiracisme. Com es pot avançar cap a una economia democràtica i inclusiva. Quines propostes té l'ESS per a les joves i perquè és una opció per

l'autogestió laboral. Aquest és el contingut d'aquesta formació adreçada a un grup de joves participants del programa Ocell de Foc del districte Sants-Montjuïc.





Fonaments d'una ESS Antiracista

Formació sobre els valors i principis de l'ESS des d'una perspectiva antiracista. Sessió adreçada a estudiants de Formació professional en intervenció social.

La metodologia inclou la intervenció artística i cultural per a l'apropiació dels conceptes.





Apropament a l'ESS antiracista



Espai per compartir els fonaments de l'economia social i solidària, història i principis, així com i aplicacions antiracistes de les pràctiques cooperatives.

A través d'exercicis pràctics i situacions, es van generar debats reflexius pel grup, vam apropar les associacions del tercer sector al món cooperatiu, de la mà dels desafiaments antiracistes, visibilitzant-los més enllà dels entorns laborals, si no que en la quotidianitat.



ESS Antiracista, opció per a les persones migrades

Formació per als estudiants de la Universitat Estatal de Shizuoka (Japó), que es troben coneixent experiències a l'Estat Espanyol, especialment a Catalunya,

Dins aquesta formació es tracten, a més del recorregut del Cercle de migracions i la seva expertesa, l'enfocament dels acompanyaments que ofereix, i la viabilitat d'aplicar aquestes experiències a la situació del Japó, tenint en compte els processos migratoris que hi ha en aquest país. A més, es va aprofitar, per realitzar una visita pel Bloc4BCN, on s'ha explicat el model de gestió público - cooperativa - comunitària.



3.6. Reptes de futur

Tot i estar molt satisfetes amb els resultats obtinguts dins d'aquest servei, seguim detectant una certa homogeneïtat en els perfils assistents a les activitats. Com a repte de futur volem treballar per arribar a altres públics, com la inclusió d'altres nacionalitats, o altres edats com la de joves racialitzats fills de migrants. Tot això amb l'objectiu de seguir difonent els valors del cooperativisme i l'ESS.

04

SERVEI DE FORMACIÓ PER A LA PROMOCIÓ, CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES I PROJECTES DE L'ESS

4.1 Introducció

El Cercle de migracions ha inclòs tant formació genèrica i de difusió, fins formacions específiques a col·lectius determinats per motivar i facilitar la constitució de projectes econòmics formals dins l´ESS de la ciutat. En aquest sentit, l'oferta formativa d'aquest any ha sigut fruit de la diagnosi realitzada als projectes sense personalitat jurídica (servei de diagnosi).

Dins de l'oferta formativa d'enguany hem incorporat un cicle de tallers vinculats a enfortir el teixit associatiu dels projectes i col·lectius treballant una metodologia amb perspectiva antiracista i posant en valor l'experiència migratòria i les capacitats i sabers de cada participant. Aquest any també s'ha treballat l'enxarxament des de l'agrupació de professionals per sectors com la cultura, editorials, cures i entorn de les eines específiques com l'ACOL.

Part del treball del cercle de migracions s'enfoca principalment en l'empoderament de persones d'origen divers a través de sessions formatives vinculades a la promoció de l'autoorganització de les persones per a la defensa de drets laborals.

Finalment, les accions vinculades a la consolidació de projectes, es troben les activitats que busquen visibilitzar aquelles experiències inspiradores de participació de les persones d'origen divers en iniciatives de ESS que serveixen com a referent de resolució col·lectiva de necessitats.

En l'àmbit quantitatiu s'han realitzat **13 accions** vinculades a aquest servei, tenint un total de **104 participants**.

4.2. Tallers de sensibilització o dinamització adreçada al teixit associatiu i a les empreses

Visita d'aprenentatge a Projecte Més que Cures i el grup de dones Juntes Trepitjant Fort (18/11/2024)

Intercanvi d'experiències de dones. Es va a realitzar una sessió de formació i d'intercanvi al Centre Cultural Albareda, entre l'associació "Més que Cures" projecte de dones organitzades del sector de la cura i benestar comunitari per a la millora de la qualitat de vida al barri del Poble Sec, i el grup de dones del projecte Juntes Trepitjant Fort, en formació dins de l'economia social i solidària i en cerca d'eines d'autoorganització.



Claus per Presentar procediments d'Acol (15/12/2023)



Formació dirigida a entitats interessades en conèixer el funcionament de la subvenció per a la contractació a través de procediment ACOL, en aquest cas per a la inserció laboral de dones migrants a les seves estructures organitzatives. Revisarem pas a pas tot el circuit de sol·licitud i de seguiment.

La jornada "Trobada d'entitats de l'ESS", és un espai pel reconeixement de pràctiques inspiradores a través d'aliances estratègiques que s'assumeixen, en coherència amb una acció antiracista.





Alfabetització Digital per a dones en cerca d'ocupació dins l'ESS (13/01/2024)



Desenvolupament de competències bàsiques per a la utilització de l'ordinador com a eina de treball.

Es va fer una revisió general de les característiques de software i hardware, també conceptes claus i les característiques essencials dels navegadors (Chrome i Firefox, Edge) per moure'ns per la xarxa amb seguretat.



Finalment, es va realizar una introducció d'Office (específicament Word i Excel) i es va treballar les competències comunicacionals a través del maneig del correu electrònic i calendari i altres consells vinculats a trobar eines de software lliure, i conèixer les formacions alternatives que ofereix l'ESS al sector digital.

Cap a on va la producció cultural migrant? (19/4/2024)

Aquesta és la xerrada inaugural de la Primera Edició de la Fira Itinerant del Llibre Migrant, projecte impulsat per Plataforma Cero i l´Associació MigrESS.

La FILMIG és una fira literària que busca donar a conèixer la major quantitat d'obres dins de la producció editorial migrant racialitzada en l'Estat espanyol. Abordar i proposar alternatives per les diverses dificultats de la producció literària des d'aquestes veus és l'objectiu d'aquest conversatori.

Participen:

- Dagmary Olívar (YoSoyElOtro)
- Vivi Alfonsín (Escriptora, autora de "Mundo Zurdo")
- Silvia Ramírez (La Parceria Edita)
- Moha Gerehou (Periodista, Antiracista. Autor de ·Qué hace un negro cómo tu en un sitio como este")
- Modera: Quinny Martínez (Poeta, escriptora. Impulsora del projecte editorial Plataforma Cero)





Formació básica projectes participants FIRA MIGRANT (13/9/2024)

Formació bàsica projectes participants FIRA MIGRANT sobre ESS Antiracista i serveis que ofereix tant el Cercle de Migracions com al Bloc4BCN com a equipament públic de la ciutat.



Xerrada inaugural Fira Migrant 2024 (5/10/2024)

Sota el títol "D´ESScolonitzar la vida per construir pau amb justícia" es farà el conversatori central amb la participació de:

- Mohamed Bitari (Editorial ETER)
- Experiència pobles indígenes de Colombia
- PASTE (Senegal)
- Jornaleras en Lucha de Huelva





4.3. Tallers de sensibilització o dinamització adreçada a professionals que s'agrupen

Regularització i Economia Social i Solidària (17/11/2023)

Espai per a col·lectivitzar els nostres dubtes al voltant dels processos de regularització administrativa vinculats a projectes d'Economia Social i Solidària.

Aquest espai formatiu te per objectiu donar prioritat a la regularització com a principi a l'Economia Social i Solidària per l'accés a drets i reconeixement de la participació de persones immigrades a les estructures de projectes econòmics.

Racisme en l'accés a l'habitatge i el model cooperatiu: reptes i oportunitats (14/12/2024)

Sessió informativa dirigida especialment al col·lectiu migrant per informar sobre el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús com a alternativa al mercat especulatiu.

La sessió s'ha dividit en dues parts:

Una primera part centrada a explicar el context de racisme immobiliari i d'exclusió residencial que pateixen moltes persones del col·lectiu migrant a l'hora de buscar pis i amb quines fonts de discriminació es troben.



Una segona part on s'expliquen els conceptes bàsics del model d'habitatge cooperatiu i la potencialitat d'esdevenir un model inclusiu i divers tenint en compte les limitacions actuals d'assequibilitat i temporalitat dels projectes. També s'han presentat algunes experiències d'habitatge cooperatiu que posen l'accent i donen prioritat a la diversitat d'origen. Per últim, es van llistar les diferents eines i recursos disponibles, per totes les persones que estiguin interessades a impulsar o formar part d'un projecte d'habitatge cooperatiu en el futur.



Enfortim-nos per a participar en les Entitats representatives de segon grau (23/02/2024)



Trobada organitzativa amb les cooperatives que fan part de la xarxa del Cercle de Migracions i Economia solidària antiracista.

En aquesta trobada es van posar en comú estratègies per articular les cooperatives que s'han anat acompanyant durant aquests anys per part del Cercle, i es va decidir incidir a la FCTC, definir estratègies d´intercooperació per accedir a contractació pública, i compartir experiències per regularitzar persones en situació irregular.

Dissenyar projectes i aconseguir finançament públic pels nostres projectes - Una introducció (5/9/2024)

L'objectiu d'aquesta formació teòric - pràctica és oferir una visió general de les oportunitats d'ajuda financera a través de convocatòries de projectes, des de l'àmbit local a l'europeu. També es va parlar d'estratègies per a dissenyar i presentar projectes i de criteris formals per a respondre en convocatòries.

Es va donar respostes a les preguntes:

1) Quines són les convocatòries rellevants per a l´ESS a nivell local, Català, nacional i Europeu en àmbits relacionats amb les migracions, la interculturalitat i l´antiracisme.

2) Com redactar una bona proposta?

Aquesta formació es va realitzar amb el suport MigrationWork CIC.



Estratègia de Màrqueting digital per a projectes que s'inicien en l'ESS (21/5/2024)

Formació per a construir la identitat digital a les xarxes socials d'un projecte transformador, en sintonia amb el model de negoci. Es va impartir tot el conjunt d'estratègies, canals i mètodes disponibles per a la promoció digital.

Taller pràctic a on es van facilitar les eines gratuïtes d'utilitat per les necessitats en el procés d'inici al món del màrqueting digital des de l'ESS.





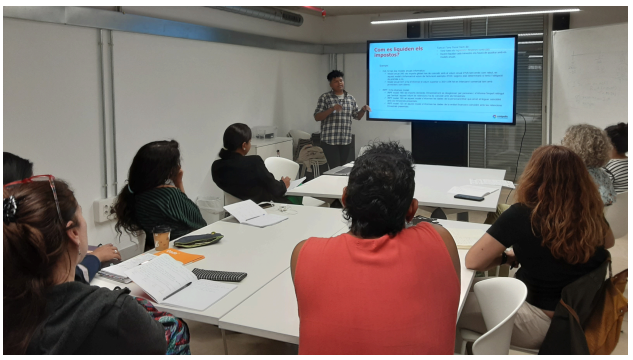
Gestionar la gestoria: Consells per una bona organització de la gestió comptable (17/11/2024)

Consells pràctics i preguntes freqüents. L'a, b, c del que hem de tenir en compte per portar una comptabilitat correctament.

- Què és el que hem de comunicar a la nostra gestoria amb regularitat? El què i el com.
- Facturar, conceptes, impostos afegits o retenció?, numeració, diferències entre tiquet tipus factura i factura
- Els llibres i registres obligatoris

Es va resoldre els dubtes quotidians i es va intercanviar estratègies per guanyar seguretat davant la gestió administrativa dels projectes.





Pràctiques transformadores en l'ESS per a la contractació de persones immigrades (20/10/2024)

Hem compartit un recull d'estratègies i pràctiques de diferents projectes.

L'Economia Solidària té com a objectiu posar les persones al centre per resoldre les necessitats col·lectives. Tot i això, el sector encara no reflecteix la diversitat de la societat, sovint a causa de les barreres imposades per la llei d'estrangeria i altres obstacles burocràtics que dificulten l'accés als drets per a les persones migrades. En aquesta conversa, es van compartir iniciatives i pràctiques antiracistes que s'estan implementant per transformar la manera com contractem persones immigrades, contribuint així a un teixit associatiu més inclusiu i divers.

Participants: La Raíz, Xarxa Comunal (XACO) d'ocupació, Perifèries Cimarronas.



4.4. Reptes de futur

Igual que al servei de Divulgació, sensibilització i generació coneixement, el nostre repte és poder diversificar el públic assistent, però també hem detectat a través dels acompanyaments la necessitat de fer formacions més específiques en temes relacionats amb la gestió empresarial, a causa del fet que molts dels projectes acompanyats estan en fase de consolidació.

05

SERVEI D'ACOMPANYAMENT PER A LA CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES I PROJECTES DE L'ESS

5.1 Introducció

Des del Cercle de Migracions i Economia Solidària Antiracista, valorem positivament aquesta anualitat, ja que continuem donant resposta a projectes col·lectius impulsats per persones migrants i racialitzades que volen començar una iniciativa econòmica dins dels valors de l'ESS. La demanda de projectes que sol·liciten acompanyament és un indicador que el treball del Cercle de Migracions és reconegut i visibilitzat cada vegada més per la població d'origen divers a Catalunya. En aquest senit, destacar que molts dels projectes que arriben al cercle no comencen de zero sinó, que són projectes que ja han començat de manera informal i ara busquen formalitzar-se.

Com hem insistit des que fem acompanyaments a projectes de persones migrades, la situació administrativa dels integrants dels projectes continua essent una de les problemàtiques que condiciona i dificulten la constitució de projectes d'ESS. Els terminis d'estrangeria i els retards en la notificació de resolucions mantenen molts processos a l'espera per a continuar amb l'itinerari. Per aquest motiu diversos acompanyaments d'aquest any, són projectes que ja havien iniciat el procés l'any anterior.

En aquest sentit, continuem compromesos amb la iniciativa "Regularización Ya!" de mig milió de persones en situació administrativa irregular, cent cinquanta mil dels quals són nens i nenes.

Pel que fa als processos d'acompanyament en la consolidació de projectes ja constituïts, el que més es treballa són els plans de viabilitat i els processos d'acompanyament jurídic per a la incorporació de persones migrades en

situació administrativa irregular a projectes ja existents amb l'objectiu de regularitzar la seva situació.

La demanda d'aquest servei durant l'edició 2023 - 2024 de la Convocatòria d'Ateneus Cooperatius s'ha mantingut respecte als anys anteriors quant a nombre, però ha variat respecte a tipologies, augmentat en nombre de projectes en consolidació que en creació. El Cercle de Migracions va dur a terme l'acompanyament a 17 projectes en total sota totes les tipologies, dels quals 4 són cooperatives, la qual cosa confirma que la figura d'associació és resposta a la mateixa situació de precarietat de moltes persones migrades, que manquen de la possibilitat de capitalització de l'atur per exemple o de xarxes de suport financer.

Projecte	Forma juridica	Tipus d'acompanyament
Col·lectiu Maloka Colòmbia	Associació	Consolidació
Regularización Ya	Associació	Creació
La Raíz, Bar Justo y Solidario	Cooperativa	Consolidació
LES ABELLES COOP REUS SCCL, SCCL	Cooperativa	Consolidació
Més que Cures	Associació	Consolidació
Asociación Dahira Jazbul Xulob	Associació	Transformació
Las Jamaiconas	En procés	Creació

Cooperativa Cultural L'occulta, SCCL	Cooperativa	Consolidació
Tresor de dones	Associació - En procés	Creació
PERU DIVERSIDAD	Associació - En procés	Creació
FERIA VEGANA DE BARCELONA	Associació	Creació
Plataforma Cero	Associació	Creació
Asociació de Artesanas en Movimiento	Associació - En procés	Creació
MUTARTE EXPERIENCE	Associació	Creació
RUDAS SOBERANIA ALIMENTARIA COOP, SCCL	Cooperativa	Consolidació
Associació Catnova	Associació	Consolidació
MUJERES QUE SUEÑAN, MUJERES QUE REALIZAN	Associació	Consolidació

5.2. Assessorament a mida per a la creació de cooperatives i altres organitzacions d'ESS

- **Mutarte Experience.** És una associació que es va constituir per aconseguir un espai de creació i diàleg on l'art sigui el canal de comunicació, és dedicat a l'organització i creació d'una alternativa cultural única i autèntica, una experiència íntima i enriquidora, on artistes emergents, comunitat i espais es beneficien mútuament.

- **Associació de Artesanas en Movimiento.** Projecte d´autoorganització de les persones que es dediquen a l'artesania a la ciutat de Barcelona, especialment desenvolupant la seva activitat al Parc de la Ciutadella. Aquest col·lectiu és fonamentalment de persones migrants, moltes d'elles en situació administrativa irregular.

- **Plataforma Cero.** L'Associació té per objectius promoure, produir i articular accions que visibilitzin el treball literari, acadèmic i cultural de les corporalitats racialitzades. Totes i cadascuna d'elles des d'una mirada interseccional, amb perspectiva de gènere, mediambiental, intercultural, i antiracista. Generant estratègies i aliances en construcció col·lectiva amb associacions de l'economia social i solidària, amb altres entitats amb les quals comparteixen aquests objectes socials dins i fora del territori espanyol.

- **Feria Vegana de Barcelona.** La Fira Vegana de Barcelona és un projecte que des de fa 12 anys, treballa per promoure el valor del veganisme com a forma de respecte als animals no humans, tant a través de la Fira com amb les activitats que es realitzen, com a xerrades, projecció de documentals, etc.

- **Perú Diversitat.** L'Associació Perú Diversiva és un projecte que aposta per la realització d'exposicions fotogràfiques, tallers i conferències articulant-se amb altres entitats. Sense perdre la seva visió crítica sobre els moviments migratoris, reconeix la importància de crear una xarxa d'entitats. Perú Diversiva en aquests espais mostra realitats

descentralitzades, en entorns rurals, que propicien diàlegs i creus entre distints artistes i les seves diferents experiències migratòries.

- **Tresor de dones.** Aquest projecte té per objectiu crear llocs d´autoocupació per a dones intergeneracionals d'orígens diversos. A més aportar a difondre els valors de les cultures dels països dels quals provenen les dones que hi fan part i a més enriquir el teixit associatiu de la ciutat.

- **Las Jamaiconas.** Col·lectiu que conjuga art i activisme a través de la cuina, i mitjançant eines que provenen de la perfomance, la instal·lació, l'escriptura i la mediació educativa. Tenen interessos a generar espais híbrids, jugar amb els límits entre art i gastronomia per a qüestionar-los i imaginar altres formes possibles. La seva cerca passa per una reflexió sobre migració i territori, travessada per les lluites feministes antiracistes.

- **Regularización Ya.** Aquesta associació neix d'un grup de persones promotores de l´ILP RegularizaciónYa a Catalunya. Interessades a formalitzar les seves activitats a través de la figura associativa, les principals línies d'acció són xerrades i tallers i la realització d'esdeveniments en benefici a la regularització de persona en situació irregular.

5.3. Acompanyament a la consolidació i creixement de cooperatives existents

- **Mujeres que sueñan, mujeres que realizan.** Són una associació dirigida a compartir eines, recursos i xarxa a dones migrants extrangeres o locals que viuen a Catalunya a través de l'acadèmia d'estètica.

- **Associació Catnova.** Associació Catnova és una associació que es dedica a la recerca i generació de projectes innovadors que promouen el benestar i la inclusió de les persones en situació de risc d'aïllament social.

- **Rudas Soberania Alimentaria COOP, SCCL.** Projecte d'economia circular creat i gestionat per persones migrants i aliades. Enfocat en la cura de la terra, l'alimentació sana, de temporada i proximitat inspirada en agroecologia i bon viure.

- **Cooperativa Cultural L'occulta, SCCL.** Projecte Cooperatiu situat en el centre del Raval, realitzen diverses activitats culturals i dinamització d'espais, promouen la trobada d'artistes locals i immigrants per a buscar professionalització i reconeixement local.

- **Més que Cures.** Associació amb perspectiva de transformació a cooperativa que ofereix serveis propers i personalitzats per fer més fàcil la vida de persones amb necessitats de cura, neteja i acompanyament a la infantesa.

- **Les Abelles COOP Reus SCCL.** Ccooperativa societària i d'iniciativa social que neix amb l'objectiu de donar cura i atenció a les persones.

- **La raiz, Bar Justo y Solidario.** Cooperativa de treball associat format per dues persones migrades que gestionen un bar i centre cultural.

- **Col·lectiu Maloka Colombia.** El col·lectiu Maloka-Colombia es conforma l'any 2002 com un espai de trobada entre colombians i colombianes residents a Barcelona i catalans sensibilitzats per la situació colombiana.

5.4. Acompanyament a la transformació d'empreses

- **Asociación Dahira Jazbul Xulob.** Aquesta associació va demanar acompanyament per a la modificació dels seus estatuts i explorar la via cooperativa, que els permeti donar a terme activitats econòmiques per aconseguir els seus objectius com a projecte. L'Associació Dahira Jazbul té com a objectius: - Donar a conèixer la cultura de pau del mestre sufí Cheikh Ahmadou Bamba Mbacke i model islàmic del Senegal; Promoure la convivència pacífica entre les diferents cultures i religions; Impulsar la promoció individual i col·lectiva de la comunitat muridiya, facilitar la integració i la inserció sociolaboral; Assessorar i assistir als membres en totes les qüestions relacionades amb l'educació i la formació per a millorar la vida de les persones i de la comunitat en general i lluitar contra la pobresa i l'exclusió social.

5.5. Accions de sensibilització o dinamització

V EDICIÓ FIRA MIGRANT I DIVERSA

Una proposta que consisteix en la realització de la iniciativa d'Economia Social i Solidària que reuneix projectes, persones i col·lectius en una mateixa jornada d'intercanvi, associacionisme i de lluita contra l'exclusió, amb la temàtica central de Les lluites per la defensa de la Vida arreu del món, a través d'iniciatives d'autoorganització . Durant la Fira es visibilitzen les pràctiques econòmiques de diferents iniciatives constituïdes o no jurídicament, amb valors cooperatius, solidaris i d'economia popular o "informal" a la ciutat de Barcelona, sense que la situació administrativa irregular sigui un impediment per participar. És un espai on enfortir els processos d'autoorganització migrant. Compartir i explorar sabers i formes de fer on es vegi i potencií la diversitat que existeix al nostre territori. És el reconeixement a la força migrant organitzada així com la necessitat de retrobar-nos i poder tenir un espai en el qual els projectes econòmics liderats per persones migrades i racialitzades puguin ensenyar el seu potencial, diversitat i capacitat transformadora.

La Cinquena edició de la Fira d'Economia Solidària Migrant i Diversa, es va realitzar el 5 d'octubre a la Plaça Catalunya de Barcelona.

Durant la Fira, a més de les mostres de productes i serveis dels projectes s'ofereix una àmplia programació cultural, mostra gastronòmica, taules de debat i reflexió política, així com tallers sobre diverses temàtiques al voltant de l'Economia Social i Solidària, i l'antiracisme. També s'ubica dos punts d'informació per a difondre sobre els diversos serveis que ofereix Coòpolis i

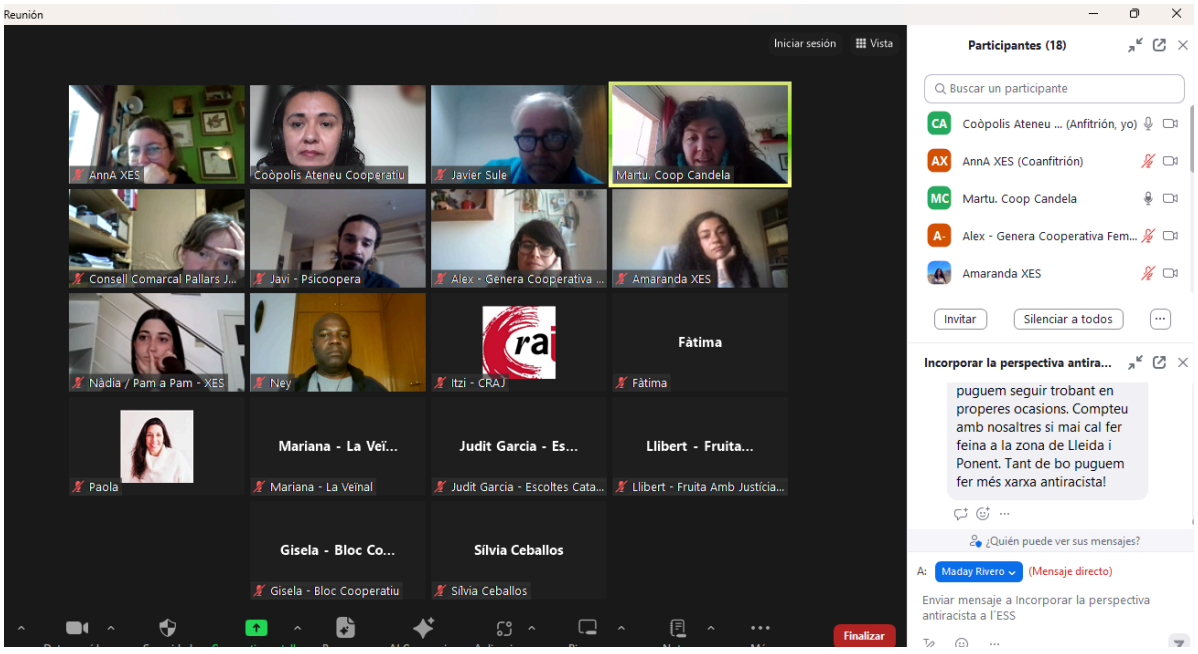
particularment sobre l'àrea d'Acompanyament del cercle de migracions i les diferents formacions relacionades a l'ESS amb perspectiva antirracista. Aquest any 2024, va haver-hi un total de 134 de projectes participants i una assistència de més de 1000 persones.





Com incorporar la perspectiva antiracista a les entitats de l´ESS

Ja que hem detectat que la composició gairebé homogènia del teixit de l´ESS, especialment de les cooperatives, en un país on prop del 17% de la població és migrant i racialitzada i una societat on justament les persones migrades extracomunitàries i les seves famílies veuen vulnerats tots els seus drets malgrat fer-se càrrec de les feines que durant la pandèmia es van definir com a essencials: la cura de persones, l'agricultura, entre d'altres; afectant de manera més greu a les dones i als nens i nenes. Aquest fet és la mostra que avui dia es manté la triada capitalisme: colonialisme i racisme.



Un dels reptes més importants per a una economia transformadora és justament construir propostes que incorporen una perspectiva feminista interseccional i antiracista. Entomar aquest repte permetrà al teixit associatiu nodrir-se de les pràctiques comunitàries que fan servir aquestes comunitats per

sostenir les seves vides, a la vegada que construir alternatives que s'oposin a l´avançament dels discursos d'odi, de la xenofòbia i del racisme, que malauradament venent enfortint-se a escala planetària.

En aquest sentit, en va realitzar la Sessió de l'1/11/2023 sobre "Com incorporar la perspectiva antiracista a les entitats de l'ESS:

El Cercle de Migracions, la XES i el PAM A PAM organitzen aquesta sessió introductòria amb l´objectiu d´avançar en propostes col·lectives perquè l´antiracisme sigui valor d'una economia transformadora antiracista i feminista. Hi va haver un total de 23 participants.

5.6. Reptes de futur

Les primeres cooperatives que han estat creades sota l'acompanyament del Cercle de Migracions, es troben en un moment important de consolidació, així que el servei d'acompanyament ha d'adequar-se a les necessitats d'aquests projectes en aquesta fase. Si bé la Fira ja és una activitat reconeguda, cal estabilitzar les fonts de finançament així com millorar aspectes relacionats amb la producció artística. També és un repte fer partícips entitats de la xarxa propera del Cercle a la seva realització més enllà de la participació en la mateixa Fira, perquè es vol crear un catàleg en línia de projectes migrants, com una activitat permanent del Cercle.

06

SERVEI DE FACILITACIÓ DE LA INTERCOOPERACIÓ, TREBALL EN XARXA I DINAMITZACIÓ TERRITORIAL

6.1. Introducció

Part de les accions realitzades des del Cercle de migracions estan dirigides al teixit local de l´ESS en Catalunya i a les seves iniciatives, i també a la Xarxa d'Ateneus Cooperatius, aquest últim ha començat amb un pla de treball en l'àrea de migració amb l'objectiu d'incidir i qüestionar la seva perspectiva a l'hora d'oferir serveis en altres territoris, tenint en compte que la població migrada és un dels col·lectius objectius de la convocatòria d´Ateneus, i que de mica en mica en alguns territoris comencen a rebre demandes d´acompanyament, o que aquesta comença a ser una temàtica al voltant de la qual és necessari reflexionar.

L'incorporació d'aquesta perspectiva en altres Ateneus es aplaudida, però des del Cercle cridem l'atenció que ha de fer-se des d'una perspectiva antiracista, allunyada de l'assistencialisme i el paternalisme, sense reproduir els estereotips, i que han de ser persones i projectes del propi col·lectiu els que s'encarreguin de l'execució dels recursos. Així com que el resultat d'aquests esforços ha de mesurar-se amb el nombre de projectes constituïts i la seva vinculació activa i transformadora a les diverses xarxes territorials. No es tracta doncs d'una temàtica més a abordar per fer un *check list*.

Des del cercle de migracions vam proposar un espai d'interacció i debat col·lectiva que permetés generar sinergies i aliances durant la convocatòria i que permetés portar a la pràctica una perspectiva antirracista de manera transversal en el pla de treball.

6.2. Incorporació d'empreses a l'ateneu cooperatiu

De cara al pròxim any s'incorporarà al Cercle de Migracions la Cooperativa Illay, que com s'ha explicat anteriorment, és una cooperativa d'advocat especialitzats en temes d'estrangeria i que ha col·laborat amb el Cercle, pràcticament des dels seus inicis.

6.3. Treball en xarxa amb altres ateneus: assistir a reunions i col·laborar en iniciatives conjuntes

Espai de Transferència Tècnica: Migracions

Espai de transferència tècnica entre la Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya amb el principal objectiu de compartir estratègies, recursos i metodologies vinculades a migracions i com incorporar una perspectiva antiracista en les accions i serveis que s'ofereixen.

Participen d'aquestes reunions:

- Alt Pirineu i Aran
- Terres de l'Ebre
- Ponent Coopera
- Terres Gironines
- Coopsetània
- CoopCamp
- Catalunya Central
- Vallès Oriental
- Vallès Occidental
- Coop Maresme
- Barcelonès Nord
- Baix Llobregat
- La Col·lectiva
- Coòpolis

6.4. Reptes de futur

La intercooperació entre iniciatives socioeconòmiques és un pilar fonamental de l'ESS i del Cercle.

També és cert que de vegades, aquesta intercooperació s'ha vist i es veu marcada per certes dinàmiques o relacions de poder, les quals identifiquem els seus orígens, com ja sabem, en l'època colonial. La història ens col·loca avui dia juntes a la nostra societat, on la dominació del Nord Global cap al Sud Global, impedeix visualitzar l'horitzó de l'equitat que tant perseguim. També ha generat i continua generant certes jerarquies en les formes que socialitzem i, per tant, intercooperem.

Tot i que som conscients que les propostes d'intercooperació i/o associació continuen veient-se marcades moltes vegades per cert paternalisme inconscient o no, plantegem en el següent en aquest sentit.

- Treballar en la definició d'un "decàleg" d'aspectes claus a tenir en compte i avaluar per tal d'enfortir la perspectiva antirracista i decolonial de les cooperatives que intercooperen. (Fins i tot pot servir com a eina per avaluar l'assoliment d'indicadors)

- Oferir acompanyament i/o mediació en els processos d'intercooperació que es poden dur a terme entre cooperatives dirigides per gent blanca autòctona i cooperatives liderades per població racialitzada i/o migrant.

- Continuar amb el procés formatiu i de reflexió amb la resta d'Ateneus que tenen definit la línia de migracions i donar suport en els aspectes que es consideri, podem aportar.

En l'àmbit de teixit local i d'articulació territorial, ens proposem enfortir la relació amb l'Ajuntament de Barcelona, per la continuïtat de la col·laboració en l'acompanyament a projectes, l'oferta formativa i especialment a la Fira com a activitat de gran format a la ciutat.

També és un repte de futur enfortir la relació amb la Direcció General de Migracions, Refugi i Antiracisme de la Generalitat, per tal d'articular i coordinar actuacions.

07

CONCLUSIONS I LÍNIES DE CONTINUÏTAT

En l'agrupació dels principis de cooperació, participació, transparència, l'arrelament al territori, la igualtat d'oportunitats, la cohesió social, la generació d'ocupació estable i de qualitat en condicions d'equitat, són alguns dels ingredients pel garantiment d'un desenvolupament socioeconòmic sostenible amb la natura i sostenible amb totes les vides que fan part de la nostra societat.

Després de la pandèmia del COVID-19 el sistema capitalista ha enfortit les seves bases així com els seus mecanismes d'exclusió, explotació i desigualtats, que afecten la majoria de la població, essent especialment afectades aquelles que ja d'abans patien la vulneració dels seus drets, com és el cas de les persones en situació administrativa irregular. Moltes de les iniciatives econòmiques que impulsen persones que es troben en aquesta situació, tenen un caràcter transformador i s'emmarquen dins dels valors de la ESS, és per això que des del Cercle de Migracions continuarem treballant per a generar un espai segur, i lliurar recursos i eines que s'adaptin a les necessitats de les persones i que veritablement l´ESS sigui una alternativa per a generar projectes econòmics col·lectius que posi en el centre a les persones i els seus drets i també es reconegui com una via per a la regularització de persones.

Línies de continuïtat:

- Continuar incidint para que l'antiracisme sigui un dels principis de l´ESS, la qual cosa vol dir, qüestionar els nostres privilegis per a posar-los al servei de la transformació d'una realitat plena de desigualtats. Encara hi ha camí per recórrer pel que fa a la generació de llocs de treballs des de l´ESS que permeti la contractació de persones d'origen divers i així diversificar el teixit i el perfil de les cooperatives i iniciatives d´ESS en Catalunya.

- Enfortir les relacions amb la resta de Cercles de Coòpolis (Economies Feministes, Transició Ecosocial - Alimentació i ecologia) és fonamental a

l'hora d'oferir un servei integral que pugui resoldre les diverses necessitats de cada projecte, així com generar espais de treball col·lectiu per a definir estratègies d'acció o intervenció transversals és una de les línies que es pretén desenvolupar en aquesta segona anualitat.

- Un altre dels reptes identificats, té relació amb posar en el centre les cures i la sostenibilitat dels equips dins dels projectes. Aquest que és un principi dels projectes d´ESS es contradiu amb el ritme i la demanda que tenen les iniciatives per a consolidar-se com a projecte, la qual cosa genera tensions i moltes vegades afecta les relacions internes de l'equip. Així, des del Cercle incorporarem aquest àmbit en els nostres acompanyaments.

- Continuarem denunciant el racisme institucional que vulnera els principis de l´ESS, de l'adhesió voluntària als projectes, i que dificulta l'accés de les persones migrants per crear les seves pròpies iniciatives; i que afecta el teixit local, en la mesura en què el priva de la possibilitat d'enriquir-se dels projectes i iniciatives de les persones migrades. Problematizar fraternalment la composició homogènia de les cooperatives de Catalunya i assumir com un compromís polític la regularització de persones a través d'iniciatives d'ESS.

- Denunciar aquelles pràctiques que fomenten la desigualtat dins de l'ESS o els discursos o llenguatge discriminatori. Promoció i incorporació de pràctiques transformadores que permetin la construcció d'una ESS antiracista.

